

ההלוך והחזור

יצחנו נצחון מזהיר במערכה היצבאת. נחלנו כשלון חרוץ במערכה המדינית.

הוכחנו שיש לנו מכוונה לוחמת נהדרת, שהיא אולי הטובה ביותר בעולם כולו. הוכחנו שיש לנו מי כונה פוליטית כושלת, שאינה מי סוגלת לתרגם את הנצחון הצבאי לשפת ההישגים המדיניים לטווח ארוך.

כל העולם מקנא בנו ברגע זה על טיב חילינו וקצינינו. מעטים מאד האנשים בעולם המקנאים בנו עתה על טיב מדינאינו. הצבא פרץ חיות ויצא למרחב המדיניות נכנסה למבווי סתום. שרהבטחון הצליח מאד. ראש-הממשלה נכשל לחלוטין.

זהו, בקיצור נמרץ, לקח הסיכוב השני. ★★★

יכרנו על סיכוב זה במשך שנה תמימה. ניסינו לנחש את יתרונותינו ומגרעותינו, את סיכויינו וסכנותינו. קראנו למלומה מונעת או מיבצע שיחרור או ביעור קני מרצחים או סתם הכרעה צבאית. עתה שוב אין צורך בניחושים וביבואות.

הסיכוב השני כבר שייך להיסטוריה. כל מעלותינו ומגרעותינו גלויות לעין, אם אין העין עצמה מוכת-סנוורים. ואף כי גואים בלב רגשות חמים — תודה נרגשת ללור חמים, אבל עמוק על הנוסלים, התלהבות שיטעת מן הנצחון הצבאי — הרי שומה עלינו ליטול לידנו את האיזמל הקר של הנית חסרה-רגש, ולערוך את המאון הצינון של הסיכוב.

מה הרווחנו — ומה הפסדנו? מה השגנו — ומה המחיר שנאיי לצנו שלשם?

במלים חתכות: האם זה היה כדאי? ★★★

סור הזכות של המאון נרשום באותיות גדולות: גדל בטחוננו העצמי. הנצחון בשדה-הקרב היה מוחלט ובטוח. התערבותם של הצרפתים והבריטים, שאיימו על העורף המצרי והשמידו את מטוסיו של עבר אל-נאצר, עלולים להסתיר את עוצמת הנצחון הזה בעיני העולם, וגם בעיני המרוב. אולם אנו היודעים: היה זה נצחון של אמת, נצחון של צבא-ההגנה.

המלחמה היא בחינה לחברה האנושית. איכות הצבא אינה תלושה מאיכות החבריה שהוא חלק ממנה. בשדה-הקרב הוכחה עליונותו של האדם העברי, הוכחה יציבותה של החברה העברית. למשך שנים רבות לא תהיה עליונות זו מוטלת בספק.

שום מדינה עויינת, ושום אגודה של מדינות עויינות, לא תוכל להילום בשנים הקרובות על שבירת המדינה הזאת והצבא הזה כשדה-הקרב הפתוח. שום התקפה צבאית לא תוכל לאיים על קיומנה, אלא אם כן תעמוד לרשות האוייב עדיפות אדירה בכדיינישק, ותגבר רת אדירה של חיילים זריים, סוכי ייטיים או בריטיים, שיוכלו להשיי תמש בכלינישק אלה. ★★★

סעיף השני לזכות הוא שבירת חילי-המחץ של הצבא המצרי, לכידת גסקו והריסת חילי-האוויר שלו. צבא זה היווה איום מתמיד על קיומה של ישראל. אף שלחמתו היתה הפעם חלשה, יתכן כי במלחמת-התקפה, בברית עם ירדן וסוריה, יכול היה, בבוא העת, לפגוע ביש-ראל בצורה הרבה יותר חמורה — אם כי ברור שגם אז לא היה מטוגל, בלי התער-

עבריים הרגו בקאחור את הלורד מויק, שימיל את השלטון האימפריאליסטי במרחב כולו. ידענו כי כל סיכוינו להכות שו שים במרחב, ונהנינו יסוד לשלום של אמת, תלוי ומתנה ביכולתנו להנחיל אמת זו לעמי ערב.

עתה השגנו את ההיפך. תהיה האמת ההיסטורית כאשר תהיה, בעיני המוני הערבים, וגם בעיני העולם הגדול, לבש הסיכוב השני צורה של קנוניה בין ישראל לבין בריטניה וצרפת.

סיפור המזור ביותר של מיבצע לסיני הוא סיפורו של הטאנק המצרי, מי תוצרת סובייטית, שטעה בליה במרחב. בר אתו שירת-שריון ישראלית שנעה בכביש לעבר מצריים, היו אנשי הטאנק בטוחים שי זו שירה מצרית, והצטרפו אליה. רק כעבור כמה שעות גילו הטאנקים הישראליים כי טאנק אייב נמצא בקרבם וירו בו.

המדיניות הישראלית מזכירה כי מקצת טאנק אומלל זה. היא נכיה נסה כמעט לשיירה, שהאינטרסים שלה מוגדרים ליגוד מוחלט לאיני טרפים של ישראל.

לבריטים ולצרפתים אין מה להפסיד. עמי דותיהם במרחב אכזרות ממילא. הם מבקשים להציל את אשר ניתן להציל, לדחוק את הקץ. אולם אם יסלקו מעיראק ומאג'יריה, לא יבוא הקץ על בריטניה וצרפת. הם ימי שיכו להתקיים. יש להן ממה להיסוג.

לישראל אין ממה להיסוג. עמידתה הראשונה היא גם עמדתה האחרונה. היא לא תוכל לנטוש את נוף המרחב, ולעבור לגדות הסיינה או הטמזה. היא תצטרך לחיות כאן, בין הפרת והיאור, כי שכנות עם עמי ערב. היא תצטרך, במוקדם או במאוחר, לפתור את בעיית יחסיה עם עמי ערב בצורה שתאפשר חיים משותפים.

זהו ההבול העקרוני, התהומי, בין ישראל לבין שתי מעצמות המערב. על כן היה זה משגה היסטורי להצטרף לשיירה זו, כי הצטרפת תשאיר אחריה זרע של שנאה ואי-אמון שלא יחוסל בנקל. ★★★

יוד בן-גוריון אמר בנואמו, בו הודיע שחילי צה"ל שהלכו לסואץ יצטרכו לחזור משם, כי ישראל אחרי מיבצע-סיני אינה דומה לישראל לפני מיבצע-סיני.

במידה שהמדובר ברחשי לב וברגשי גאווה, אין ספק שהדבר נכון. במידה שהמדובר במציאות פוליטית, אין הדבר נכון כל עיקר.

הבעיות העיקריות לא השתנו כמלוא הנימה: ישראל נשארה מבודדת. העולם הי ערבי נשאר מלוכד נגדה. המצור הערבי לא נשבר.

מבחינה צבאית השתפר המצב: הפלישה המצרית נדחתה. אך מבחינה פוליטית הורע המצב: עבר אל-נאצר התבסס עוד יותר בעולם הערבי, אייזנהואר הפך למתנגד מוכ-הק וברית-המועצות הפכה לאויבת מושבעת. הפידיאין פועלים מכל הכיוונים, והשלום רחוק יותר מאשר היה אי-פעם.

רק דבר אחד השתנה באמת: נמוגה האשליה שאפשר לפתור את בעיית-הקיום של ישראל בכוח הזרוע הצבאית בלבד. מעולם לא היו התנאים החיצוניים כל כך נוריים חיים לפתרון צבאי מובהק כמו חי חודש. אם לא הצליח הנשק לפי בכך לעולם.

לפצות את צבאה על אובדן ציורו. אפשר לחשוב כי תוך שנה אחת יוכל הצבא המצרי להשלים ש.ב את תקן הנשק שלו, וכי צבא זה יוצב שוב בחצי-האי סיני. על כן אנו נאלצים לרשום בטור החובה של המאון: אמנם הרחחנו שנה או שנתיים של בטחון מפני התקפה מצרית כוללת, אך למ לא סילקנו את האיום עצמו. הוא נשאר. ★★★

למש מדינות התקופה את מצריים בחודש האחרון: בריטניה, צרפת וישראל. יום במרחב הערבי, ובכל רחבי

בות ישירה של חיילים סובייטים. להתגבר על צה"ל. כל עוד גורלה של עזה מומל כי ספק, אלה הם שני ההישגים הי בטוחים היחידים של הסיכוב הי שני. אין זה מקרה ששניהם היו שנים צבאיים מובהקים. הם היו מתנת הלווח העברי למדינתו. ★★★

רוע המולד, אין אף הישג פוליטי אחד לסור הזכות של מאון הסיכוב השני. כל התוצאות הפוליטיות, בלי יוצאת מן הדי כלל, מפיעות בטור החובה של המאון.

יום במרחב הערבי, ובכל רחבי

התקפת שלום סובייטית

אסיה ואפריקה, יותר מן השמן. הם מסמלים את כל הרע, את כל המשפיל, את כל המרדא, אשר עמי אסיה ואפריקה, והעמים הי ערביים בכללם, מרדו בו בדור הי אחרון.

אנגליה וצרפת לוחמת עתה על שרדי פירותיהן הק לוניאליות, על הנפט הבריטי בעיראק, כחיית, בחריין וקאסאר, ועל הי שלטון הצרפתי באלג'יריה. אין אנשים נאריים רבים בעולם הרחושים אהדה למלחמה זו. ברור לכל כי לאורך ימים זוהי מלחמה אבודה.

במשך דור שלם טענו מנהיגי התנועה הי לאומית הערבית כי ישראל והציונות אינם אלא זנב של העולם האימפריאליסטי. הם טענו כי הצהרת בלפור ניתנה על ידי הי בריטים אך ורק כדי שיהיה להם תירוץ לי השלת על ארץ-ישראל, וכי ישראל הקמה על ידי האימפריאליזם המערבי כמשקל נגד תנועת-השיחרור הערבית.

אנחנו ידענו שאין זו אמת: ישראל היא פרי תנועת-שיחרור אמתית ומקורית של העם העברי. היא קמה על ברכיה של מל-חמת-שיחרור נגד הבריטים. אנשי-מחרת

הרכבת הצבאית זוקקה לפסים פליטיים. אחרת לא תהיך לכת, ולא תגיע לשום תחנה רצינית. רכבת בלי פסים עלולה להטי תוכב במעגל, לחזור בעל כורחה לקו הרי ציאה.

הרכבת הצבאית של הסיכוב הי שני היתה נהדרת. היא דהרה כי עוצמה ובמהירות, דרסה כל מבי שול בדרכה. אולם הפסים הפולרי טיים שמופקו לה היו רעועים מאד. ארבעים-ושמונה שעות אחרי שהחיל הי אחרון הגיע ליעד האחרון בדרום הציאה סיני, נכנעה ממשלת-ישראל לאולטימטום אמריקאי-סובייטי, הוודיעה ללא הסתייגת שחיליה יחזרו כלעומת שבאו. פירוש הי דבר כי האיום המצרי בדרום לא סולק לי צמיתות. אלא אך לזמן מוגבל.

מה יהיה אורכו של זמן זה? משטרו של גמאל עבר אל-נאצר לא נפל. בריתו עם ארץ הסובייטי טיים לא נותקה, אלא להיפך, נתי הדקה באופן מכריע. פירוש הדבר כי ברית-המועצות תספק למצריים את כליה-הנשק הדרושים לה כדי